

- Vitamina C
răspândită, dar și carențială
prin a nu fi poate scădea
randamentul fizic și intelectual al individului.
Scorbut •

Pasul VI

Verificăm dacă echivalentele din ultimul rând sunt potrivite. Se revizuire imaginea spre care au tins studenții.

Va urma lectura și aprecierea acestor texte. Dacă scrierea *cinquain*-urilor va fi inspirată dintr-un text literar discutat (la anul I, studiem pastelurile lui V. Alexandri, „Limba noastră” de Alexe Mateevici, „Amintiri din copilărie” și „Harap Alb” de Ion Creangă, „Luceafărul” de Mihai Eminescu) este bine să le dăm mână liberă studenților să aleagă noțiunea-titlu, apoi, la verificare, ne vom documenta versus preferințe și vom asculta lucrările scrise într-o ordine anume.

Prin propria viziune și interpretare studenții își dezvoltă abilitatea de a crea și de a recrea un text. Li se cultivă deprinderi de a defini un termen. Este un lucru important, deoarece atunci când sunt întrebați ce înseamnă „boală”, „vitamină”, „diagnostic” etc, în loc să definească noțiunea, ei o traduc. E poate primul și unul dintre cei mai importanți pași pe care îl realizează profesorul de limba română: îi învață să gândească critic.

Din experiența didactică proprie aş menționa că și studenții cu nivel minim de posedare a limbii române sunt capabili să definească un termen în cheia *Cinquain*-ului.

Concluzii

Gândirea critică presupune abilitatea de a înțelege și de a reflecta asupra celor ce știm, nu înainte însă de a conștientiza propriile achiziții și capacități. *Cinquain*-ul este una dintre tehnicile Programului de LSDGC utilizată în predare/învățare, implicând procese cognitive și metacognitive. Îi ajută pe studenți să opereze sistematic și reflexiv cu cunoștințele pe care le posedă. Le redă o încredere în capacitatea lor de a integra cunoștințele. Studenții care gândesc critic pot îmbina cu mai multă ușurință idei și informații.

Bibliografie

1. E. Mincu, A. Chiriac. „Limba Română. Profil medical”, Litera, 2003.
2. J. L. Steele, K. S. Meredith, C. Temple, S. Walter. Un cadru pentru dezvoltarea gândirii critice la diverse materii. Ghidul I.
3. Idem, Promovarea gândirii critice. Ghidul II.

PROCEDURELE DE FORMARE A TERMENILOR MEDICALI ÎN LIMBA ENGLEZĂ

Natalia Dorinin

Catedra Limbi Moderne și Latină

Summary

The Methods Used in the Formation of Anglo-Medical Terminology

This research paper gives the possibility to students and doctors to translate easier the medical terms, to gain knowledge and to apply them in practice. The material frequently used emphasizes the importance of affixes in the medical terminology.

Rezumat

Lucrarea oferă studenților, mediciniștilor posibilitatea de a traduce, de a achiziționa cunoștințe de limba engleză și terminologie medicală indispensabilă profesiilor de medic și de farmacist, de a-și cultiva abilități de aplicare a lor în practică. Materialul utilizat îl constituie unele rădăcini și afixe, cu statut de segmente, semnificație invariabilă, utilizate frecvent ca procedee, ce au la baza fondul lexical al limbilor latina și greacă -- un tezaur internațional, eficient și continuu.

Obiective

În terminologia medicală și farmaceutică sunt folosite pe scară largă elemente formative, terminologice reprezentând partea cuvintelor cu un sens specializat, ce au la bază rădăcini și afixe de origine latină și greacă. Grație utilizării repetate, acestor internaționalisme li s-a atribuit statutul de elemente terminologice.

Terminologia medicală cuprinde procedee care se aplica și în limbile naturale la formarea termenilor, acestea sunt: compunerea, abrevierea, sufixarea și prefixarea.

Compunerea este formarea de noi cuvinte din două sau mai multe teme ori unități lexicale existente independent sau cu ajutorul elementelor tematice și constituie cel mai productiv procedeu de formare a termenilor medicali. La unirea acestor cuvinte sau elemente de origine latină sau greacă se folosesc interfixele. În calitate de interfixe sunt utilizate vocalele **-o-**, **-i-**, **-a-**
Ex: **valocordine** = **valeo**(lat) ”a fi sănătos”+**o+cor, cordis**”inimă”

bacilluria – prezența bacililor în urină

Abrevierea – constă în integrarea unor silabe semnificative, trunchiate din denumirile sistematice ale substanțelor chimice, sau a unor segmente de frecvență selectate, stabilite și promovate.

Ex: **phenobarbitale** – Acidum 5-aethyl-phenylbarbituricum

Compunerea termenilor prin abreviere este procedeul aplicat frecvent la formarea denumirilor de substanțe medicamentoase obținute prin sinteză chimică și a denumirilor de medicamente combinate.

Nomenclatura integrează multitudinea denumirilor, de remedii medicamentoase acceptate oficial pentru administrarea terapeutică. Utilizarea adecvată a termenilor impune cunoașterea valențelor semantice și cadrul de utilizare a fiecărui termen. Definițiile termenilor farmaceutici constituie punctele de reper indispensabile pentru o judicioasă orientare în arealul acestei terminologii.

Elementele terminologice postpozitive permit a crea numeroase denumiri de principii active, elaborate în organismele vegetale, de substanțe cu însușiri terapeutice, obținute din microorganisme, bacterii, ciuperci microscopice, mușcari.

În formarea termenilor medicali sunt folosite un sir de sufixe nesemnificative,

Ex: **-al-vasobral/-an-advantan/-el-quamatel/-ax-,-ex-otipax**, **spasmex**, dar majoritatea au o importanță majoră și anume, denotă un proces inflamator sau o boală. Elementele terminologice care indică formațiuni patologice au o semnificație materială concretă. Aceste elemente terminologice se anexează la denumirile de organe și de părți ale corpului uman afectate de procese patologice. Elementul postpozitiv **-oma-** „tumoare” indică un țesut din care se dezvoltă tumoarea.

Ex: **angioma** – tumoare vasculară;

lipoma – tumoare benignă formată din țesutul adipos;

osteoma – tumoare formată din țesutul osos;

neurionoma – tumoriformă a țesutului unui nerv traumatizat.

Termenii medicali formați cu ajutorul sufixului – „**oma**”, sunt întrebuințați mai des în chirurgie și în oncologie.

Denumirile triviale întrunesc informații variate și revelatoare despre originea substanței medicamentoase, compoziția chimică, apartenența la o grupă farmacoterapeutică, specialități domenii, conținut în repere cu caracter anatomic sau fiziologic și alte asocieri. Termenii indică diferite stări patologice, simptome, metode de profilaxie, investigații, diagnostic sau tratament.

Ex: **laryngitis** – laringită;

arthrosis – artroză;

conjunctivitis – conjunctivită;

diphtheria – difterie;

decollement – desprindere, detașare;

accouchement – naștere;

dilatation – dilatare;

fibrillation – fibrilare;

nausea – greață;

surgery – chirurgie;

surgeon – chirurg;

therapeutist – terapeut;

ophthalmologist – oftalmolog;

dosage – dozare;

diaphragme – diafragmă;

accouchement – parturiție, naștere.

Denotă o substanță, un compus chimic natural farmacologic activ, obținut din materie primă de origine vegetală, minerală, animală sau din substanțe biosintetizate de bacterii, mucegaiuri ori realizate prin sinteza chimică.

Ex: glucose – glucoză;

sucrose – sucroză;

fructose – fructoză.

Nomenclatura contemporană a remediilor medicamentoase include totalitatea metodelor de investigare, utilizate actualmente în medicină.

Ex: arthroscope – artroscop;

electrocardioscope – electrocardioscop;

Deci sufixele pot modifica sau atribui un înțeles oarecare unui anumit termen și anume, pot:

~ definește procesul inflamator al unei boli (tuberculosis, toxoplasmosis);

~ observă starea patologică ce rezultă din lipsa unor elemente în corp (hypocalcinosis);

~ denotă prezența unui număr mai mare de celule (leucocytosis = creșterea numărului de leucocite);

~ determină modificarea unei părți a corpului (cyphosis, loudosis, scoliosis).

Elementele terminologice prepozitive reprezintă un alt procedeu de formare a termenilor medicali în limba engleză, cu ajutorul prefixelor de origine latină sau greacă, numite elemente inițiale (prepozitive) plasate înaintea radicalului, la începutul termenului, care îi atribuie anumite nuanțe semantice.

Ex: cardiology (cardiologia) „știința” despre maladiile sistemului cardiac, constă din elementul terminologic prim „**cardio** – inimă” și elementul terminologic secund „**logy** – știință”. De la primul se formează o serie de termeni care se referă la inimă: **cardiopathy** = totalitatea afecțiunilor de cord, **cardioneurosis** = nevroza inimii. Al doilea termen formează denumiri de diferite specialități **cytology** = știința despre celule, **hystology** = știința despre țesuturile organismului. Rolul de bază în termenul compus îl deține elementul terminologic postpozitiv. Funcția termenului prepozitiv este de a specifica, a concretiza sensul elementului terminologic.

In-, **- Im** - (lat) = în-, im-

implantation – implantare

intoxication – intoxicație

intraabdominal – intraabdominal

Extra - (lat) – înafară

extrauterine – extrauterin

Inter - (lat) – intra

intercellular – intracelular

intermuscular – intermuscular

Pre - (lat) – înainte

prediastole – prediastolă

prepubertal – prepubertar

prenatal, **preschool**

Para -, **Para** -, **Peri** - (gr)

paranephritis – paranefrită

parotitis – parotită

perihepatitis – perihepatită

perigastritis – perigastrită

pericarditis – pericardită

Endo - (gr) – înăuntru

endometriosis – endometrioză

Epi - (gr) – sub

epidermis – epiderm

Post - (lat) – după

postnatal, **postpuberty**

Următoarele prefixe figurează în medicină ca niște devieri de la normă: **hiper** - --exces, mai sus de norma, iar **hypo** - (gr) – sub, insuficienta, diminuare:

hyperhemia – aflux de sânge;

hypertonia – tonus mărit al mușchiului;

hypertension – tensiune arterială mărită;

hypoglicemia – concentrație scăzută de glucoză în sângele circulator;

hypogalactia – reducere sub nivelul normal a bioxidului de carbon din sânge..

Următoarele prefixe sunt folosite pe larg în terminologia clinică:

Ex: **Dys-** (gr) – anomalie,dificultate,dereglare a funcției

dystonia -- perturbare a tonusului muscular;

dysphalgia – tulburare a deglutiției.

Sym -, **Syn-** (gr) – conexiune,sudare:

synostosis - unirea completă a două oase prin osificarea zonei fibroase sau cartilaginoase care le separă;

symbiosis - simbioza, conviețuire, forma specifică de relații reciproce utile dintre indivizii a două specii diferite.

Glyc - (gr) – dulce,zahar:

glycaemia – nivel al glucozei în sânge;

glycosuria-prezența de glucoză în urină.

Oxy - -- acru,referitor la oxigen:

oxygen-oxigen;

oxycephalia-cap de forma pătrată.

Hydr - -- referitor la apă:

hydrotherapy-tratament prin apă;

hydrarthrosis-efuziune de lichid seros în interiorul unei articulații.

Pyr - -- referitor la foc:

pyromania-impulsie obsedanta care impinge unele persoane la provocare de incendii;

pyrexia-temperatura a corpului mai mare de 37C.

Cycl - -- cerc, perioadă, ciclu:

cyclobarbitol **cyclophosphan**.

Cyclin - -- indica apartenența la grupa antibioticelor tetraciclinei:

oxytetracyclin **doxyciclin**.

Myc - -- indica un preparat antifungic sau diferite tipuri de micoze:

mycosis-infecție provocată de o ciupercă microscopică;

mycosolon-micosolon.

Myos - -- mușchi:

myalgia-durere musculară;

myolostan-miolostan.

Cor-, **Card-** --preparate cardiace:

corvalol **cardiovalen**.

Vas -, **Angi** - -- preparate spasmolitice:

troxevasin **angiotensinamid**.

Sept - -- antiseptice:

septolete **eurosept**.

Dol - -- **Alg** - -- analgezice:

Deosebim: a)**prefixe numerale**

Ex: **Di** - , **Bi** - = doi,dublu:

dicephalus -- monstru cu două capete;

bilateral — bilateral.

Mono -, **Uni** - = unic, singur:

mononuclear/unilateral.

b)**prefixe pronumemale**

Ex: **Allo -**, **hetero -**, --alt gen:
allopathy/allergy/heterogenous.

Homo — același:

homologus — omolog.

c) prefixe adjectivale

Ex: **Leuc -** -- alb:

leucocyte — globulă albă din sânge

Olig - — mai jos de normă:

oliguria—micșorarea cantității de urină.

Brady - — încet/**Tachy-** — repede:

bradycardia — încetinirea ritmului contracțiilor inimii;

tachypnea — respirație accelerată.

Pseudo - — fals, simulat:

pseudotumor — tumoare falsă.

Termenii medicali nu trebuie să suscite dubii sau asocieri eronate vizavi de efectul terapeutic sau de grupa farmacologică din care face parte, orice confuzie ar putea avea repercursiuni nedorite, iar sensul general al termenului este generată de conjuncția elementelor prepozitive și postpozitive. În procesul studierii termenilor medicali e oportun să ne adresăm la dicționare și la alte surse științifice care determină conținutul logic și particularitățile distinctive ale termenilor științifici.

Aria terminologiei medicale constituie oportunitatea de aplicare a cunoștințelor și a abilităților deja acumulate, asociate cu nuanțări de gramatică și semantice care, în ansamblu, vor fi utile în prescrierea rețetelor, în consultarea nomenclatoarelor de medicamente, a literaturii științifice din domeniile medicinei și farmaceuticii.

Concluzii

Așadar, putem conchide că știința în genere nu poate să se dezvolte fără o terminologie bine chibzuită, normată, unificată și standartizată. Orice specialist, inclusiv medicul poate să cerceteze și să acumuleze cunoștințe de specialitate numai în cazul în care posedă suficient terminologia medicală, adică limbajul specializat medical.

Bibliografie

1. C. Nastase „Dicționar englez – român”, Nasticor, 2004
2. J. Fisher „Unele probleme ale formării cuvintelor în limba română”. Studii și cercetări lingvistice, 1984
3. Al. Graur „Unele probleme ale vocabulelor profesionale”. Limba Română, nr.6, 1983
4. I. Jordan „Limba modernă contemporană”. București, 1979
5. C. Maneca „Cuvinte compuse în terminologia științifică și tehnică”. Lumina, 1979
6. N. Ursu „Formarea terminologiei științifice”. București, 1977

PRINCIPES METHODOLOGIQUES ET DIFFICULTES DANS L'ENSEIGNEMENT DU FRANÇAIS DE SPECIALITE AUX ETUDIANTS EN MEDECINE

Ala David, Larisa Lupu
Catedra Limbi Moderne si Latina

Summary

The methodological principles and difficulties in the teaching/learning process of medical language to medical students

The methodologic principles in the teaching /learning process of the specialized French language present specific, well-defined objectives. Nowadays, in the conditions in which the need of communication in the specialized field has become an essential part of the globalization,